

2001

Situația învățământului în limba maghiară la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj

RMSZ U. E.-Okt. Ifj. Főoszt
Ikt. Sz. 35/2001 febr. l.

Înainte de 1990 au fost organizate cursuri în limba maghiară doar la câteva facultăți, într-un număr foarte limitat. Numărul lor s-a sporit începând cu 1990, dar învățământul complet în limba maghiară a început doar în 1993, când s-au alocat pentru prima oară cifre de școlarizare separate pentru anumite specializări în limba maghiară. Numărul celor admiși la aceste specializări în anul 1993 a fost 300. Atât cifra de școlarizare cât și numărul specializărilor a crescut pe parcursul anilor. În anul univ. 2000/2001 și-au început studiile la UBB în total 4940 studenți bugetați și aprox. 5000 cu taxă, la 102 specializări, din care la linia maghiară 1040 studenți bugetați și 460 cu taxă, la 46 de specializări. Studii aprofundate și de masterat în limba maghiară există la Facultatea de Litere, Facultatea de Matematică și Informatică, Facultatea de Teologie Reformată, Facultatea de Teologie Romano-Catolică și Facultatea de Istorie și Filosofie.

În momentul de față la fiecare facultate unde există linie maghiară funcția de prodecan sau cancelar este exercitată de un reprezentant al acestei linii (cu excepție Facultăților de Drept și Științe Economice, unde studiile în limba maghiară au demarat doar din anul 2000). La decanatele acestor facultăți o secretară se preocupă de problemele liniei maghiare. La nivelul conducerii universității au fost aleși doi prorectori maghiari în competențele cărora intră problemele liniei maghiare și învățământul tradițional nivel licență, respectiv învățământul de scurtă durată și rețeaua de colegii universitare. La Rectorat există o secretară care răspunde de linia maghiară.

An universitar	Număr total studenți nivel licență la înv. de zi	Studenți maghiari	Studenți maghiari care studiază în limba maghiară		
			total	din care bugetați	din care cu taxă
1996/1997	15235	2820	1818	1818	-
1997/1998	15321	3005	1828	1928	-
1998/1999	18046	3877	2486	2315	171
1999/2000	20847	4602	3215	2677	538
2000/2001	23153	5500	3888	3013	875

Tabel 1. Numărul studenților maghiari și al celor care studiază în limba maghiară la UBB

Facultate	Specializări
Matematică și Informatică	matematică, informatică, matematică-informatică, tehnologie informatică (colegiu la Miercurea Ciuc)
Fizică	fizică, matematică-fizică
Chimie	chimie, chimie-fizică
Biologie și Geologie	biologie, biologie-chimie, biologie-geologie, geologie-geografie, ecologie și protecția mediului
Geografie	geografie, geografia turismului (colegiu la Gheorgheni), topografie-cartografie-cadastru funciar (colegiu la Gheorgheni)
Drept	drept
Litere	limba și lit. maghiară-limba și lit. română sau o limbă străină, etnografie maghiară-limba și lit. română sau limba și lit. maghiară sau o limbă străină, actorie, teatrologie
Istorie și Filosofie	istorie, istorie-istoria artei, istorie-arheologie, istorie-biblioteconomie, filosofie, sociologie, asistență socială
Psihologie și Științele Educației	psihologie, psihopedagogie specială, pedagogie-limba și lit. maghiară, institutori-limba engleză (colegiu la Cluj, Odorheiu Secuiesc, Târgu Secuiesc, Satu Mare), institutori-limba franceză (colegiu la Aiud), institutori pentru învățământ primar și preșcolar (colegiu la Târgu Mureș)
Științe Economice	marketing, finanțe-asigurări, informatică economică
Științe Politice și Administrație Publică	jurnalism, științe politice, administrație publică locală (colegii la Satu Mare și Sfântu Gheorghe)
Studii Europene și Administrarea Afacerilor	managementul firmei (colegiu la Sfântu Gheorghe)
Educație Fizică și Sport	educație fizică și sport
Teologie Reformată	teologie reformată-limba maghiară sau o limbă străină sau etnologie maghiară, teologie reformată-asistență socială, teologie reformată-istorie
Teologie Romano-Catolică	teologie romano-catolică-limba maghiară sau o limbă străină, teologie reformată-istorie

Tabel 2. Specializări în limba maghiară la UBB

Începând din 1997 profesorii și studenții de la linia maghiară și-au exprimat dorința de a îmbunătăți structura învățământului în limba maghiară. Soluția propusă a fost cea de a crea facultăți în limba maghiară care să înglobeze învățământul în limba maghiară dispersat la momentul respectiv în 12 facultăți (actualmente în 14). Propunerea a fost respinsă în repetate rânduri de Senatul Universității. În primăvara anului 2000 cu ocazia

discuțiilor axate pe elaborarea noii Carte a Universității, propunerea a fost reluată. S-a propus înființarea a încă trei facultăți în limba maghiară (științele naturii și matematică; științe umanistice; științe politice, juridice și economice) pe lângă cele două facultăți existente (reformată și romano-catolică). După numărul de cadre didactice și de studenți, aceste facultăți ar fi de dimensiune mijlocie (a se vedea anexa). În prezent la UBB sunt 7 facultăți cu peste 1500 studenți, 4 cu nr. studenților între 1000-1500, 3 cu nr. studenților între 500-1000 și 3 cu nr. studenților sub 500.

Senatul nu a aprobat propunerea făcută, dar noua Cartă (în conformitate cu Legea învățământului) nu interzice înființarea unor facultăți în limba maghiară sau germană. S-a definit noțiunea departamentului liniei de studiu și s-au schițat competențele acestuia.

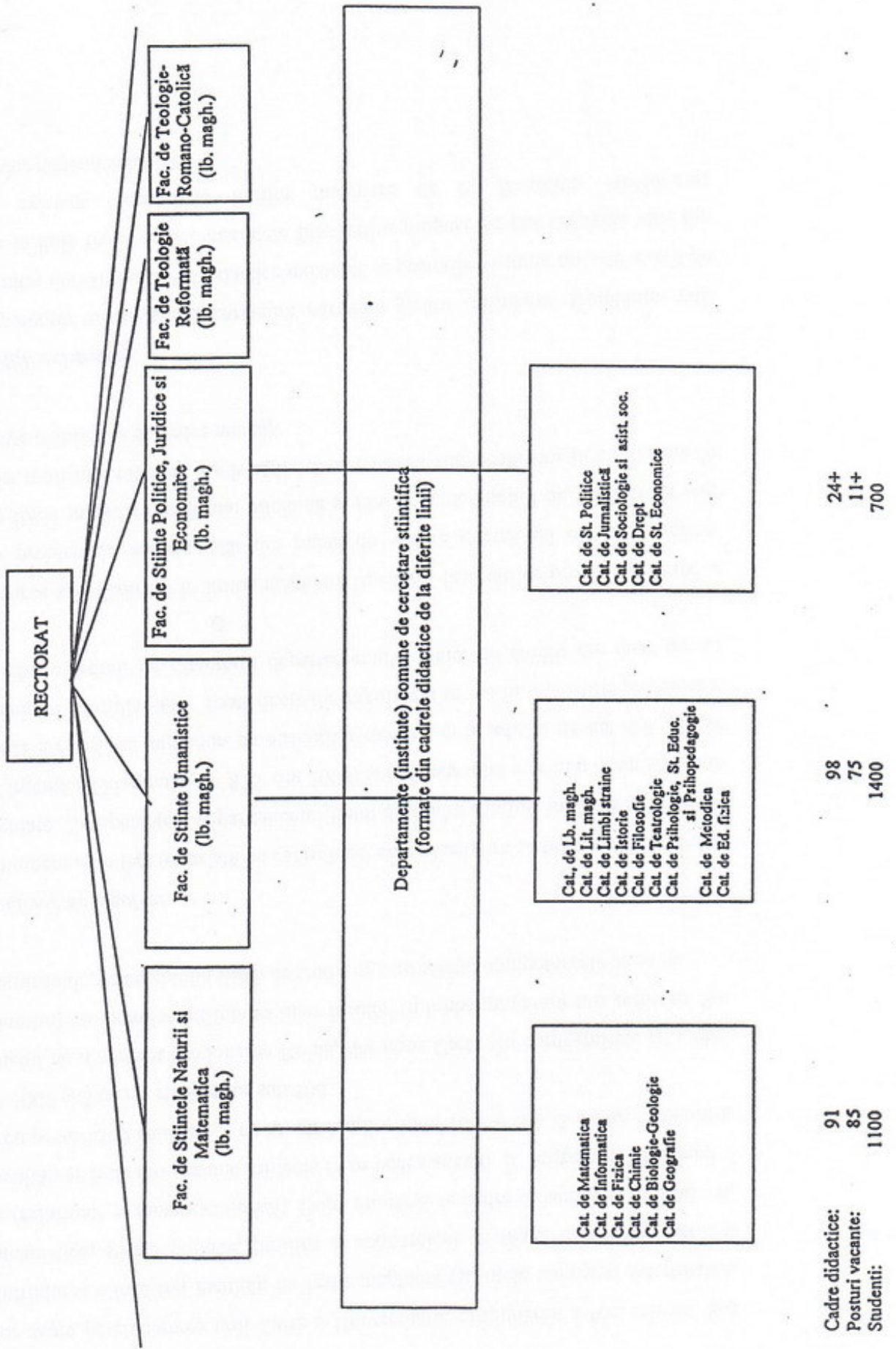
Probleme de rezolvat

În momentul de față nu există un cadru legal care să asigure stabilitatea funcționării liniei maghiare. Competențele departamentului liniei de studiu (definit în Cartă și în Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 825 din 2000) și a directorului său sunt descrise foarte vag și unele atribuții se suprapun cu atribuțiile catedrei și a șefului de catedră. Nu se aplică principiul subsidiarității. Toate deciziile importante se iau în Consiliile profesoriale sau la nivelul catedrei, iar directorul departamentului liniei de studiu are doar un rol consultativ.

Gruparea specializărilor în limba maghiară în cadrul facultăților propuse ar rezolva multe din problemele actuale, atât din punct de vedere decizional cât și financiar. Finanțarea liniei maghiare ar fi mai eficientă și mai corectă, spațiul de învățământ s-ar putea folosi mult mai rațional. Activitățile de cercetare s-ar desfășura în continuare în departamente comune (a se vedea anexa).

Condiții existente

Există potențial uman și infrastructură adecvată pentru înființarea facultăților noi. Raportul dintre numărul cadrele didactice existente și posturile vacante nu este diferit de raportul de la linia română. Secretariatele facultăților propuse se pot organiza ușor din personalul existent (secretarele liniilor maghiare de la facultăți). Acreditarea specializărilor rămână valabilă.

Cadre didactice: 91
 Posturi vacante: 85
 Studenti: 1100

98
 75
 1400

24+
 11+
 700

Propunere pentru organizarea liniei maghiare la UBB

Se propun 3 facultăți noi pe lângă cele două facultăți de teologie.

Facultatea de Științele Naturii

Specializări: matematică; informatică; matematică-informatică; fizică; matematică-fizică; chimie; chimie-fizică; biologie; biologie-chimie; biologie-geologie; ecologie și protecția mediului; geografie.

Catedre: Matematică; Informatică; Fizică; Chimie; Biologie-Geologie; Geografie

Potențial uman existent: cadre didactice existente: 91, posturi vacante: 85, studenți: 1100

Facultatea de Științe Umanistice

Specializări: limba și literatura maghiară-limba și literatura română sau o limba străină; etnografie maghiară-limba și literatura maghiară sau o limba străină; actorie; teatrologie; istorie; istorie-istoria artelor; istorie-arheologie, istorie-biblioteconomie; filosofie; psihologie; psihopedagogie specială; pedagogie; institutori-limba străină; educație fizică și sport.

Catedre: Limba maghiară; Literatura maghiară; Limbi straine; Istorie; Filosofie; Teatrologie; Psihologie, științele educației și psihopedagogie; Metodica; Educație fizică.

Potențial uman existent: cadre didactice existente: 98, posturi vacante: 75, studenți: 1400

Facultatea de Științe Politice, Juridice și Economice

Specializări: jurnalistică; științe politice; sociologie; asistență socială; drept; marketing; finanțe-asigurări; informatica economică.

Catedre: Jurnalistică, Științe politice; Sociologie și asistență socială; Studii Economice; Drept.

Potențial uman existent: cadre didactice existente: 24, posturi vacante: 11, studenți: 700

Propunere pentru organizarea liniei maghiare la UBB

2 facultăți noi pe lângă cele două facultăți de teologie.

Facultatea de Științe Reale

Specializări: matematică; informatică; matematică-informatică; fizică; matematică-fizică; chimie; chimie-fizică; biologie; biologie-chimie; biologie-geologie; geologie; ecologie și protecția mediului; geografie; marketing; finanțe-asigurări; informatica economică.

Catedre: Matematică; Informatică; Fizică; Chimie; Biologie-Geologie; Geografie; Științe Economice.

Potential uman existent: cadre didactice existente:95, posturi vacante:80, studenți: 1400

Facultatea de Științe Umanistice

Specializări: limba și literatura maghiară-limba și literatură română sau o limbă străină; etnografie maghiară-limba și literatura maghiară sau o limbă străină; actorie; teatrologie; istorie; istorie-istoria artelor; istorie-arheologie, istorie-biblioteconomie; filosofie; psihologie; psihopedagogie specială; pedagogie; institutori-limba străină; educație fizică și sport; jurnalistică; științe politice; drept; sociologie; asistență socială.

Catedre: Limba maghiară; Literatura maghiară; Limbi străine; Istorie; Filosofie; Teatrologie; Psihologie, științele educației și psihopedagogie; Metodică; Educație fizică; Jurnalistică, Științe politice; Drept; Sociologie și asistență socială.

Potential uman existent: cadre didactice existente: 118, posturi vacante: 81, studenți:1700